

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ПІВДЕННЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**

**РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

24.04.2025 р.

Одеса

№ 65/13-рк/к

Комунальне підприємство
«Добробут» Кривоозерської селищної ради

«Інформація з обмеженим доступом»

Про припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції

1. Предмет рекомендацій

- (1) Дії комунального підприємства «Добробут» Кривоозерської селищної ради містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів,
- (2) Дії полягають в укладенні комунальним підприємством «Добробут» Кривоозерської селищної ради в 2024-2025 роках зі споживачами договорів «Про надання послуг з вивезення побутових відходів», які не відповідають умовам типових договорів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2023 № 835 «Про затвердження Правил надання послуги з управління побутовими відходами та типових договорів про надання послуги з управління побутовими відходами».

2. Суб'єкт господарювання, якому надаються рекомендації

- (3) Комунальне підприємство «Добробут» Кривоозерської селищної ради (далі – КП «Добробут») (ідентифікаційний код юридичної особи *«Інформація з обмеженим доступом»*; місцезнаходження: *«Інформація з обмеженим доступом»*).
- (4) Відповідно до відомостей, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, додатковим видом діяльності КП «Добробут» за кодом КВЕД *«Інформація з обмеженим доступом»* є *«Інформація з обмеженим доступом»*.
- (5) У розумінні абзацу шістнадцятого частини першої статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «Добробут» є суб'єктом господарювання.

3. Процесуальні дії

- (6) Відповідно до статей 3, 7, 17 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», пунктів 3, 8 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, Південним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) здійснюється в межах Миколаївської області державний контроль за дотриманням суб'єктами господарювання законодавства про захист економічної конкуренції на регіональному ринку послуги з управління побутовими відходами.
- (7) Відділенням на адресу КП «Добробут» надіслано вимогу від 18.02.2025 № 65-02/751е про надання інформації, на яку листами від 27.02.2025 № 11 (вх. № 65-01/596 від 28.02.2025) та від 03.03.2025 № 17 (вх. № 65-01/617 від 04.03.2025) надано інформацію (пояснення та копії документів).

4. Визначення монопольного (домінуючого) становища

- (8) Аналіз та дослідження становища КП «Добробут» на ринку послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів здійснювалось відповідно до вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (далі – Методика).

4.1.1. Об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є:

- (9) Відповідно до пункту 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

4.1.1.1. Суб'єкт господарювання

- (10) Згідно з пунктом 3.4 Методики визначення складу групи суб'єктів господарювання здійснюється шляхом установаження переліку незалежних суб'єктів господарювання, до складу яких входить суб'єкт (суб'єкти) господарювання, що випускає(ють), постачає(ють), продає(ють), придбаває(ють), споживає(ють), використовує(ють) конкретний товар (продукцію, роботи, послуги).

- (11) КП «Добробут» є суб'єктом господарювання згідно із Законом України «Про захист економічної конкуренції».

- (12) Об'єктом аналізу є КП «Добробут» - суб'єкт господарювання, який здійснює діяльність на ринку послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів.

4.1.1.2. Конкретний товар (продукція, товари, послуги), який випускається, постачається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання

- (13) Об'єктом аналізу є послуга з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів.

4.1.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище.

4.1.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання.

- (14) Відповідно до пункту 4.1 Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які

обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).

- (15) Товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище КП «Добробут», є послуга з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів.
- (16) Відповідно до пункту 4.2. Методики визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.

4.1.2.2. Споживчі характеристики

- (17) Відповідно до підпункту 4.2.1 пункту 4.2. Методики споживчі характеристики товару визначаються за функціональним призначенням, фізичними, технічними та експлуатаційними характеристиками, ступенем новизни товару.
- (18) Відповідно до пунктів 26, 28, 36 частини першої статті 1 Закону України «Про управління відходами» побутові відходи - змішані та/або роздільно зібрані відходи від домогосподарств, включаючи відходи паперу, картону, скла, пластику, деревини, текстилю, металу, упаковки, біовідходи, відходи електричного та електронного обладнання, відходи батарей та акумуляторів, небезпечні відходи у складі побутових, великогабаритні та ремонтні відходи, а також змішані та/або роздільно зібрані відходи з інших джерел, якщо ці відходи подібні за своїм складом до відходів домогосподарств. Побутові відходи не включають відходи промисловості, сільського і лісового господарства, рибальства та аквакультури, резервуарів для септиків, каналізаційних мереж та відходи їх оброблення, включаючи осад стічних вод, транспортні засоби, строк експлуатації яких закінчився, відходи будівництва та знесення, вуличний змет, медичні відходи; послуга з управління побутовими відходами - операції із збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів, а також діяльність, пов'язана з організацією роботи системи управління побутовими відходами, що здійснюється виконавцем послуги з управління побутовими відходами.
- (19) Згідно з пунктом 5 частини першої статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» житлово-комунальні послуги - це результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг.
- (20) Виходячи з положень статті 5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», послуга з управління побутовими відходами віднесена до комунальних послуг.
- (21) Відповідно до частини першої статті 33 Закону України «Про управління відходами» послуга з управління побутовими відходами є комунальною послугою і надається відповідно до законодавства про житлово-комунальні послуги та правил, встановлених Кабінетом Міністрів України, з урахуванням регіональних та місцевих планів управління відходами та правил благоустрою населеного пункту.
- (22) Відповідно до частини другої статті 33 цього ж Закону до складу послуги з управління побутовими відходами входять операції із збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів.
- (23) Механізм надання суб'єктами господарювання у сфері управління відходами незалежно від форми власності послуги з управління побутовими відходами у містах, селищах і селах визначено Правилами надання послуги з управління побутовими відходами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2023 № 835 «Про затвердження Правил надання послуги з управління побутовими відходами та типових договорів про надання послуги з управління побутовими відходами» (далі – Правила № 835).
- (24) Згідно з пунктом 3 Правил № 835 до складу послуги з управління побутовими відходами входять операції із збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів, а

також діяльність, пов'язана з організацією роботи системи управління побутовими відходами, що провадиться виконавцем послуги.

- (25) Основною споживчою властивістю послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів є наявність у суб'єктів господарювання транспортних засобів спеціального призначення.

4.2.1.2. Умови споживання

- (25) Умови споживання послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів визначені Законами України «Про житлово-комунальні послуги», «Про управління відходами», постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2023 № 835 «Про затвердження Правил надання послуги з управління побутовими відходами та типових договорів про надання послуги з управління побутовими відходами».
- (26) Вказаними нормативно-правовими актами передбачено надання послуги з управління побутовими відходами, зокрема, в частині збирання та перевезення побутових відходів виключно на договірних засадах.
- (27) Відповідно до частини сьомої статті 33 Закону України «Про управління відходами» виконавець послуги з управління побутовими відходами укладає договори із споживачами послуги.
- (28) Пунктом 24 Правил № 835 передбачено, що послуги надаються споживачеві згідно з умовами договору, що укладається відповідно до типових договорів про надання послуги з управління побутовими відходами відповідно до статей 13 і 14 Закону України «Про житлово-комунальні послуги»:
- 1) за моделями організації договірних відносин:
    - індивідуальний договір (публічний договір приєднання) - укладається з індивідуальним споживачем відповідно до типового індивідуального договору про надання послуги з управління побутовими відходами;
    - колективний договір - укладається від імені всіх співвласників багатоквартирного будинку управителем або іншою уповноваженою співвласниками особою за рішенням співвласників відповідно до типового колективного договору про надання послуги з управління побутовими відходами;
  - 2) за категоріями споживачів:
    - договір з індивідуальним споживачем - укладається із співвласником багатоквартирного будинку, власником будівлі (зокрема власником індивідуального садибного житлового будинку) або за згодою власника іншою особою, яка користується будівлею і отримує послугу з управління побутовими відходами для власних потреб та з якою або від імені якої укладено договір, відповідно до типового договору з індивідуальним споживачем про надання послуги з управління побутовими відходами;
    - договір з колективним споживачем - укладається з юридичною особою, що об'єднує споживачів у будівлі та в їх інтересах укладає договір про надання послуги відповідно до типового договору з колективним споживачем про надання послуги з управління побутовими відходами.
- (29) Пунктом 25 Правил № 835 визначено, що співвласники багатоквартирного будинку (об'єднання співвласників багатоквартирного будинку) самостійно обирають один із договорів про надання послуги з управління побутовими відходами, визначених абзацом третім підпункту 1 або абзацом третім підпункту 2 пункту 24 цих Правил, а у разі неприйняття ними рішення та неукладення з виконавцем послуги відповідного договору укладають індивідуальний договір про надання послуги з управління побутовими відходами, що є публічним договором приєднання.
- (30) Таким чином, умовами споживання послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів є укладання договорів між виконавцем та споживачем цієї послуги.

4.2.1.3. Умови реалізації

- (31) Відповідно до частини третьої статті 33 Закону України «Про управління відходами» суб'єкти господарювання, які здійснюють збирання та перевезення побутових відходів, визначаються органами місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.
- (32) Виконавчий орган місцевої ради на конкурсних засадах може визначити декількох суб'єктів господарювання, які здійснюють господарську діяльність із збирання та перевезення побутових відходів, на території територіальної громади за територіальним принципом та/або за видами побутових відходів (змішані, великогабаритні, ремонтні, небезпечні).
- (33) Відповідно до пункту 6 Правил № 835 суб'єкти господарювання, які здійснюють операції із збирання та перевезення побутових відходів, визначаються органами місцевого самоврядування на конкурсних засадах відповідно до затвердженого Кабінетом Міністрів України порядку згідно з частиною третьою статті 33 Закону України «Про управління відходами». Виконавчий орган місцевої ради на конкурсних засадах може визначити декількох суб'єктів господарювання, які провадять господарську діяльність із збирання та перевезення побутових відходів, на території територіальної громади за територіальним принципом та/або за видами побутових відходів (змішані, великогабаритні, ремонтні, небезпечні).
- (34) Пунктами 2, 3 рішення виконавчого комітету Кривоозерської селищної ради від 24.06.2024 № 243 «Про введення в дію Протоколу № 2 засідання конкурсної комісії на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів на території Кривоозерської селищної ради» (далі – Рішення № 243) КП «Добробут» визначено переможцем конкурсу на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів на території Кривоозерської селищної ради строком на 12 місяців (враховуючи, що КП «Добробут» було єдиним учасником конкурсу).
- (35) На виконання Рішення № 243 між Кривоозерською селищною радою та КП «Добробут» 01.07.2024 укладено договір № 1 між організатором конкурсу та суб'єктом господарювання про надання послуг із поводження з побутовими відходами строком на 1 рік.
- (36) До липня 2024 року КП «Добробут» надавало послуги з вивезення побутових відходів на підставі укладеного 15.06.2023 (строком на 1 рік) між Кривоозерською селищною радою та КП «Добробут» договору № 1 на надання послуг із поводження з побутовими відходами згідно з рішенням виконавчого комітету Кривоозерської селищної ради від 23.06.2023 № 140 «Про введення в дію Протоколу № 2 засідання конкурсної комісії на визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на території Кривоозерської селищної ради» (далі – Рішення № 140), яким КП «Добробут», як переможця конкурсу, було визначено виконавцем послуг з вивезення побутових відходів на території Кривоозерської селищної ради, строком на 12 місяців (враховуючи, що КП «Добробут» було єдиним учасником конкурсу).

4.2.1.4. Ціна

- (37) Відповідно до частини першої статті 191 Господарського кодексу України (далі – ГК України) державні регульовані ціни запроваджуються Кабінетом Міністрів України, органами виконавчої влади, державними колегіальними органами та органами місцевого самоврядування відповідно до їх повноважень у встановленому законодавством порядку.
- (38) Частиною першою статті 10 Закону України «Про ціни і ціноутворення» визначено, що суб'єкти господарювання під час провадження господарської діяльності використовують вільні ціни та державні регульовані ціни.
- (39) Частиною першою статті 10 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» передбачено, що ціни (тарифи) на житлово-комунальні послуги встановлюються за домовленістю сторін, крім випадків, коли відповідно до закону ціни (тарифи) є регульованими. У такому разі ціни (тарифи) встановлюються уповноваженими законом державними органами або органами місцевого самоврядування відповідно до закону.

- (40) Відповідно до пункту 2 рішення виконавчого комітету Кривоозерської селищної ради від 21.11.2023 № 273 «Про зміну тарифу на послуги з вивезення твердих побутових відходів для КП «Добробут» (далі – Рішення № 273) з 01.01.2024 встановлено тариф на послугу з вивезення твердих побутових відходів для КП «Добробут» у розмірі: 1 ящик (0, 75 м³) – 219, 93 грн; з однієї людини в місяць – 28, 93 грн; для юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців (1 ящик 0, 75 м³) – 285, 89 грн. Указані тарифи наразі є чинними.
- (41) Отже, кінцеві споживачі не мають можливості впливу на ціну вказаної вище послуги, у тому числі під час врегулювання договірних відносин, оскільки тарифи на таку послугу встановлює орган місцевого самоврядування, зокрема, виконавчий комітет Кривоозерської селищної ради.
- (42) Таким чином, послуга з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів надається КП «Добробут» на платній основі, а отже, є товаром, щодо якого визначається монополіне (домінуюче) становище КП «Добробут».
- 4.2.2. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)**
- (43) Відповідно до пункту 36 частини першої статті 1 Закону України «Про управління відходами» суб'єкт господарювання у сфері управління відходами - юридична особа або фізична особа-підприємець, що здійснює збирання, купівлю, зберігання, перевезення, відновлення та/або видалення відходів відповідно до законодавства.
- (44) Відповідно до частини п'ятої статті 33 Закону України «Про управління відходами» виконавцем послуги з управління побутовими відходами є суб'єкт господарювання, який здійснює збирання та перевезення побутових відходів у встановленому законодавством порядку, або адміністратор послуги з управління побутовими відходами.
- (45) Згідно з абзацом другим пункту 2 Правил № 835 виконавець послуги - суб'єкт господарювання, який здійснює збирання та перевезення побутових відходів у встановленому законодавством порядку, або адміністратор послуги.
- (46) Отже, КП «Добробут» є виконавцем послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів.
- (47) Відповідно до абзацу п'ятого пункту 2 Правил № 835 споживач - індивідуальний споживач (фізична або юридична особа, яка є співвласником багатоквартирного будинку, власником будівлі (зокрема власником індивідуального садибного житлового будинку) або колективний споживач (юридична особа, що об'єднує споживачів у будівлі та в їх інтересах укладає договір про надання послуги з управління побутовими відходами).
- (48) Споживачами послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів є фізичні та юридичні особи, які отримують або мають намір отримати цю послугу від КП «Добробут».
- 4.3. Визначення товарних меж ринку**
- (49) Відповідно до пункту 1.3. Методики товар – це будь-який предмет господарського обороту, в тому числі продукція, роботи, послуги, документи, що підтверджують зобов'язання та права (зокрема цінні папери).
- (50) Товарні межі ринку - товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач за звичайних умов може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого.
- (51) Ураховуючи, що надання послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів здійснюється на платній основі, ця послуга є товаром.
- (52) Відповідно до пунктів 5.1-5.3 Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (53) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:

- подібність призначення, споживчих властивостей,
  - умов використання тощо;
  - подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик,
  - якісних показників тощо;
  - наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
  - відсутність суттєвої різниці в цінах; взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.
- (54) При проведенні дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.
- (55) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування тощо.
- (56) Послуга з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів за споживчими властивостями, умовами користування, технічними характеристиками, тощо не має товарів – заміників.
- (57) Споживачі не мають можливості вибору підприємства, яке надавало б аналогічну послугу, у зв'язку з тим, що послугу з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів надає конкретний суб'єкт господарювання, якого за результатами проведеного органом місцевого самоврядування (зокрема, виконавчим комітетом Кривоозерської селищної ради) конкурсу визнано переможцем, тобто споживачі можуть скористатися послугою лише КП «Добробут».
- (58) Оскільки послуга з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів є послугою, яка не має заміників, відтак у споживачів цієї послуги відсутня альтернатива.
- (59) За таких обставин товарними межами ринку є послуга з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів.
- 4.4. Визначення територіальних (географічних) меж ринку.**
- (60) Відповідно до пункту 1.3. Методики територіальні (географічні) межі ринку - територія зі сферою взаємовідносин купівлі-продажу товару (групи товарів), в межах якої за звичайних умов споживач може легко задовольнити свій попит на певний товар і яка може бути, як правило, територією держави, області, району, міста тощо або їхніми частинами.
- (61) Згідно з пунктом 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установаження мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (62) Відповідно до абзацу четвертого пункту 4 Порядку проведення конкурсу на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.08.2023 № 918 «Про затвердження Порядку проведення конкурсу на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів», об'єкт конкурсу - визначена організатором конкурсу територія певного розміру та меж, на якій планується здійснення операцій із збирання відповідного виду побутових відходів (змішані, великогабаритні, ремонтні, небезпечні, відходи зелених насаджень) за джерелами їх утворення (домогосподарства та інші джерела, якщо їх відходи подібні за своїм складом до відходів домогосподарств) та перевезення з відповідної території на об'єкти оброблення побутових відходів відповідно до правил благоустрою населеного пункту, регіональних та місцевих планів управління відходами.

- (63) Отже, особливістю послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів є її отримання безпосередньо у суб'єкта господарювання, який провадить цю діяльність на території, визначеній в рішенні органу місцевого самоврядування.
- (64) Згідно з Рішеннями № 243 та № 140 КП «Добробут» визначено переможцем конкурсу на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів на території Кривоозерської селищної ради.
- (65) У листі від 27.02.2025 № 11 КП «Добробут» зазначило, що воно надає послуги з вивезення твердих побутових відходів на території селища Криве Озеро. Інші суб'єкти господарювання не надають і не надавали послуг із збиранням та перевезенням твердих побутових відходів.
- (66) Отже, територіальними (географічними) межами ринку послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів є територія смт Криве Озеро Первомайського району Миколаївської області.

4.5. Часові межі ринку

- (67) Відповідно до пункту 1.3. Методики часові межі ринку - час стабільності ринку, тобто період, протягом якого структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому істотно не змінюються.
- (68) Відповідно до пункту 7.1 Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.
- (69) Виходячи із положень абзацу п'ятнадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пропозиція та попит на відповідні товари мають існувати протягом певного часу.
- (70) Згідно з інформацією, наданою КП «Добробут» листом від 27.02.2025 № 11 (вх. № 65-01/596 від 28.02.2025), загальна кількість укладених в 2024-2025 роках договорів про надання послуг складає: населення – 222 шт; юридичні особи – 12; фізичні особи-підприємці - 17. Строк дії договорів - 1 рік з можливістю пролонгації (для юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців).
- (71) Обсяг наданих КП «Добробут» в 2024 році (зокрема, з 24.06.2024 по 31.12.2024) послуг у вартісному еквіваленті склав: населення –146 233, 50 грн; юридичні особи – 283 191 грн; фізичні особи-підприємці – 15 152, 17 грн; в 2025 році (станом на час надання інформації): населення – 23 749, 20 грн; юридичні особи – 41 439, 00 грн; фізичні особи-підприємці – 2 573, 00 грн.
- (72) КП «Добробут» є єдиним виконавцем послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів у територіальних (географічних) межах смт Криве Озеро Первомайського району Миколаївської області.
- (73) Таким чином, за період з 15.06.2023 року по квітень 2025 року сукупність товарно-грошових відносин між КП «Добробут» та споживачами послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів в межах території смт Криве Озеро Первомайського району Миколаївської області не зазнала істотних змін.
- (74) Ураховуючи наведене, часовими межами даного ринку визначено період з 15.06.2023 року по квітень 2025 року.

4.6. Визначення потенційних конкурентів

- (75) Відповідно до пункту 9.1 Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (76) Зважаючи на специфіку послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів та її технологічну особливість, надання зазначеної послуги

можливе лише при наявності транспортних засобів спеціального призначення, відповідного обладнання для організації надання цієї послуги.

- (77) Згідно з пунктом 7 частини другої статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» виконавцями комунальних послуг, зокрема, послуги з управління побутовими відходами, є адміністратор послуги з управління побутовими відходами, а у разі його відсутності - визначений у встановленому законодавством порядку суб'єкт господарювання, який здійснює збирання та перевезення побутових відходів.
- (78) Внаслідок специфічних особливостей ринку послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів, а саме визначення на конкурсних засадах суб'єкта господарювання для надання вказаної послуги на певний період часу (строк дії договору між виконавцем послуги та органом місцевого самоврядування), відповідно, конкуренція у вказаний період – відсутня.
- (79) Ураховуючи те, що за період з 15.06.2023 року по квітень 2025 року КП «Добробут» було єдиним суб'єктом господарювання, що здійснювало діяльність на ринку послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів в межах території смт Криве Озеро Первомайського району Миколаївської області, відповідно, вказаний ринок має ознаки монополізованого, конкуренція на ньому – відсутня. Отже, суб'єкти господарювання, які могли б бути потенційними конкурентами для КП «Добробут», відсутні.

4.7. Визначення бар'єрів вступу на ринок

- (80) Згідно з пунктом 9.2 Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (81) Ринок послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів характеризується наявністю адміністративних бар'єрів, зокрема, виборювання права на здійснення діяльності з надання вказаної послуги на конкурсних засадах, економічних бар'єрів, зокрема, необхідністю наявності у суб'єктів господарювання у власності чи користуванні відповідного обладнання, спеціальних транспортних засобів для організації надання послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів (сміттєвози, контейнери для збору твердих побутових відходів тощо). Тобто, підприємству необхідно мати відповідну матеріально-технічну базу для надання вказаної послуги.
- (82) Так, вхід на ринок нових суб'єктів господарювання можливий лише на виконання відповідного рішення органу місцевого самоврядування, прийнятого за результатами проведеного конкурсу щодо визначення виконавця послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів на певній території.
- (83) При цьому, вхід нового суб'єкта господарювання на ринок можливий лише за умови виходу з ринку діючого суб'єкта.
- (84) Установлено, що в період з 15.06.2023 року по квітень 2025 року послугу з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів в смт Криве Озеро надавало лише КП «Добробут», відповідно, підприємство не зазнавало конкуренції на цьому ринку.
- (85) Отже, враховуючи, що КП «Добробут» є єдиним підприємством, яке надає вказану вище послугу в смт Криве Озеро Первомайського району Миколаївської області, у споживачів та замовників послуги альтернатива в її отриманні відсутня.

4.8. Встановлення ознак монопольного (домінуючого) становища

- (86) Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку

товару, якщо: на цьому ринку в нього немає жодного конкурента; не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.

- (87) Суб'єкти господарювання не зазнають значної конкуренції, якщо завдяки своїй ринковій владі мають здатність не допускати, усувати чи обмежувати конкуренцію, зокрема, обмежувати конкурентоспроможність інших суб'єктів господарювання або ущемлювати інтереси інших суб'єктів господарювання чи споживачів (пункт 10.3 Методики).
- (88) Виходячи з пункту 10.3 Методики, здатність КП «Добробут», яке є єдиним надавачем послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів на території смт Криве Озеро Первомайського району Миколаївської області, диктувати свої умови при продажу товару є ознакою його ринкової влади.
- (89) Ураховуючи зазначене вище, на ринку послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів КП «Добробут» в період з 15.06.2023 року по квітень 2025 року в територіальних (географічних) межах смт Криве Озеро Первомайського району Миколаївської області мало ознаки монопольного (домінуючого) становища із часткою 100%, оскільки не мало жодного конкурента на цьому ринку.

5. Нормативно-правове регулювання

- (90) Відносини, що виникають у процесі надання та споживання житлово-комунальних послуг, регулюються Законом України «Про житлово-комунальні послуги».
- (91) Відповідно до пунктів 2, 5, 6, 13 частини першої статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:
- виконавець комунальної послуги – суб'єкт господарювання, що надає комунальну послугу споживачу відповідно до умов договору;
  - житлово-комунальні послуги – результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг;
  - індивідуальний споживач - фізична або юридична особа, яка є власником (співвласником) нерухомого майна, або за згодою власника інша особа, яка користується об'єктом нерухомого майна і отримує житлово-комунальну послугу для власних потреб та з якою або від імені якої укладено відповідний договір про надання житлово-комунальної послуги;
  - споживач житлово-комунальних послуг – індивідуальний або колективний споживач.
- (92) Згідно з частинами першою та третьою статті 2 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» предметом регулювання цього Закону є відносини, що виникають у процесі надання споживачам послуг, зокрема, з управління побутовими відходами. Норми цього Закону застосовуються з урахуванням особливостей, встановлених законами, що регулюють відносини у сферах, зокрема, управління побутовими відходами.
- (93) Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» надання житлово-комунальних послуг здійснюється виключно на договірних засадах.
- (94) Частиною другою статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначено, що договори про надання житлово-комунальних послуг укладаються відповідно до типових або примірних договорів, затверджених Кабінетом Міністрів України або іншими уповноваженими законом державними органами відповідно до закону. Договори про надання комунальних послуг можуть затверджуватися окремо для різних моделей організації договірних відносин (індивідуальний договір, індивідуальний договір з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем, колективний договір) та для різних категорій споживачів

(індивідуальний споживач (співвласник багатоквартирного будинку, власник будівлі, у тому числі власник індивідуального садибного житлового будинку), колективний споживач).

- (95) Згідно з частиною третьою статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» істотними умовами договору про надання житлово-комунальної послуги є:
- перелік послуг;
  - вимоги до якості послуг;
  - права і обов'язки сторін;
  - відповідальність сторін за порушення договору;
  - ціна послуги;
  - порядок оплати послуги;
  - порядок і умови внесення змін до договору, в тому числі щодо ціни послуги;
  - строк дії договору, порядок і умови продовження його дії та розірвання.
- (96) Згідно з частиною другою статті 13 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» виконавець комунальної послуги, який займає монопольне становище на ринку, за наявності у нього технічних можливостей надання комунальної послуги не вправі відмовити в укладенні відповідного договору споживачеві чи іншій особі, яка відповідно до договору або закону укладає такий договір в інтересах споживача, якщо інше не передбачено законом.
- (97) Статтями 7, 8 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначені права і обов'язки споживачів, у тому числі індивідуальних, та виконавців комунальних послуг.
- (98) Так, відповідно до пункту 1 частини другої статті 7 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» індивідуальний споживач зобов'язаний укладати договори про надання житлово-комунальних послуг у порядку і випадках, визначених законом.
- (99) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 8 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» виконавець комунальної послуги зобов'язаний готувати та укладати із споживачем договори про надання комунальних послуг з визначенням відповідальності за дотримання умов їх виконання згідно з типовим договором.
- (100) Згідно з абзацом першим частини першої статті 25 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» споживачі зобов'язані укласти договір про управління побутовими відходами з виконавцем послуги з управління побутовими відходами, визначеним у встановленому законодавством порядку.
- (101) Частиною четвертою статті 25 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» передбачено, що послуга з управління побутовими відходами надається згідно з умовами договору, що укладається з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, Законом України «Про управління відходами» та вимогами правил надання послуг з управління побутовими відходами, що затверджуються Кабінетом Міністрів України.
- (102) Відповідно до частини сьомої статті 33 Закону України «Про управління відходами» виконавець послуги з управління побутовими відходами укладає договори із споживачами послуги.
- (103) Постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2023 № 835 «Про затвердження Правил надання послуги з управління побутовими відходами та типових договорів про надання послуги з управління побутовими відходами» (далі – Постанова КМУ № 835) затверджені:
- Правила № 835;
  - типовий індивідуальний договір про надання послуги з управління побутовими відходами;
  - типовий колективний договір про надання послуги з управління побутовими відходами;
  - типовий договір з індивідуальним споживачем про надання послуги з управління побутовими відходами;
  - типовий договір з колективним споживачем про надання послуги з управління побутовими відходами.
- (104) Згідно з пунктом 1 Правил № 835 ці Правила визначають механізм надання суб'єктами господарювання у сфері управління відходами незалежно від форми власності послуги з управління побутовими відходами у містах, селищах і селах.

- (105) Пунктом 24 Правил № 835 передбачено, що послуги надаються споживачеві згідно з умовами договору, що укладається відповідно до типових договорів про надання послуги з управління побутовими відходами відповідно до статей 13 і 14 Закону України «Про житлово-комунальні послуги»:
- 1) за моделями організації договірних відносин:
    - індивідуальний договір (публічний договір приєднання) - укладається з індивідуальним споживачем відповідно до типового індивідуального договору про надання послуги з управління побутовими відходами;
    - колективний договір - укладається від імені всіх співвласників багатоквартирного будинку управителем або іншою уповноваженою співвласниками особою за рішенням співвласників відповідно до типового колективного договору про надання послуги з управління побутовими відходами;
  - 2) за категоріями споживачів:
    - договір з індивідуальним споживачем - укладається із співвласником багатоквартирного будинку, власником будівлі (зокрема власником індивідуального садибного житлового будинку) або за згодою власника іншою особою, яка користується будівлею і отримує послугу з управління побутовими відходами для власних потреб та з якою або від імені якої укладено договір, відповідно до типового договору з індивідуальним споживачем про надання послуги з управління побутовими відходами;
    - договір з колективним споживачем - укладається з юридичною особою, що об'єднує споживачів у будівлі та в їх інтересах укладає договір про надання послуги відповідно до типового договору з колективним споживачем про надання послуги з управління побутовими відходами.
- (106) Пунктом 25 Правил № 835 визначено, що співвласники багатоквартирного будинку (об'єднання співвласників багатоквартирного будинку) самостійно обирають один із договорів про надання послуги з управління побутовими відходами, визначених абзацом третім підпункту 1 або абзацом третім підпункту 2 пункту 24 цих Правил, а у разі неприйняття ними рішення та неукладення з виконавцем послуги відповідного договору укладають індивідуальний договір про надання послуги з управління побутовими відходами, що є публічним договором приєднання.
- (107) Відповідно до частини четвертої статті 13 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» з пропозицією про укладення договору про надання комунальних послуг або про внесення змін до нього (крім індивідуальних договорів, укладених відповідно до частини п'ятої статті 13 Закону України «Про житлово-комунальні послуги») може звернутися будь-яка сторона, надавши письмово другій стороні проект відповідного договору (змін до нього), складений згідно з типовим договором.
- (108) З огляду на зазначене, надання житлово-комунальних послуг здійснюється виключно на договірних засадах.
- (109) Договори про надання житлово-комунальних послуг повинні відповідати типовим або примірним договорам, форма яких затверджена Кабінетом Міністрів України або іншими уповноваженими законом державними органами відповідно до закону.
- (110) При цьому, саме на виконавця послуг законодавець покладає обов'язок забезпечення підготовки та укладення із споживачем відповідних договорів за законодавчо встановленою формою з визначенням відповідальності за дотримання умов їх виконання.

6. Обставини, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції

- (111) КП «Добробут» листом від 27.02.2025 № 11 (вх. № 65-01/596 від 28.02.2025) надало Відділенню вибірково копії укладених в 2024-2025 роках договорів з індивідуальними

споживачами (фізичними та юридичними особами) «Про надання послуг з вивезення побутових відходів», які є діючими (інформація наведена в Таблиці 1).

Таблиця 1

№ з/п	Дата та номер договору	Споживач (індивідуальний)
<i>Фізичні особи</i>		
1.	02.01.2024 б/н	Лаврик М.В
2.	02.01.2024 б/н	Драб В.І.
3.	02.01.2024 б/н	Глух Л.С.
4.	02.01.2024 б/н	Шаталін І.М.
5.	02.01.2024 б/н	Воляр Д.С.
6.	25.04.2024 № 1	ФОП Яцишин М.Р.
7.	27.02.2025 б/н	Крохмаль І.В.
8.	02.01.2025 № 1	ФОП Осипчук С.М.
<i>Юридичні особи</i>		
1.	01.01.2024 № 1	ТОВ «РУШ»
2.	11.01.2024 № 3	Територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Кривоозерської селищної ради
3.	17.01.2024 № 1	ТОВ «Кривоозерський комбикормовий завод»
4.	23.04.2024 № 1	ТОВ «Фарматоп»
5.	22.10.2024 № 1	ТОВ «Вересень плюс»
6.	08.01.2025 № 2	Відділ освіти Кривоозерської селищної ради
7.	22.01.2025 № 22/01/2025/2	Головне управління Пенсійного фонду України в Миколаївській області
8.	01.01.2025 б/н	Комунальне некомерційне підприємство «Кривоозерська багатопрофільна лікарня» Кривоозерської селищної ради
9.	01.01.2025 № 2	Кривоозерська селищна рада
10.	21.01.2025 № 3	Центр надання соціальних послуг Кривоозерської селищної ради
11.	01.02.2025 № 1	ТОВ «РЕВІВА»
12.	01.01.2025 № 1	ТОВ «Копілка»
13.	07.01.2025 № 1	ТОВ Фірма «Брокер Сервіс»

(112) Відділенням встановлено, що умови договорів, укладених КП «Добробут» в 2024-2025 роках та які є чинними, не відповідають умовам Типового договору з індивідуальним споживачем про надання послуги з управління побутовими відходами, форма якого затверджена Постановою КМУ № 835, що діяла на момент укладення даним комунальним підприємством договорів та продовжує діяти на теперішній час.

(113) Так, до прикладу, за результатом аналізу договору «Про надання послуг з вивезення побутових відходів» від 02.01.2024 б/н, укладеного з гр. Лаврик М.В., який є чинним, виявлено невідповідності, інформація щодо яких наведена в Таблиці 2.

Таблиця 2

Умови Типового договору	Умови договору в редакції КП «Добробут»	Наслідки невідповідності умовам Типового договору
Розділ «Вимоги до якості послуги» п. 9: Критеріями якості надання послуги з управління побутовими відходами є дотримання графіка збирання та перевезення побутових відходів, дотримання правил надання послуги та інших вимог законодавства	Не передбачено	Відсутність у договорах такого розділу може призвести до порушення права споживача на отримання послуги належної якості за критеріями, визначеними законодавством (дотримання графіка збирання та перевезення побутових відходів, дотримання правил надання послуги та інших вимог законодавства)

<u>Розділ «Права та обов'язки Споживача»</u> п. 10 Споживач має право: 1) одержувати своєчасно та належної якості послугу згідно із законодавством про житлово-комунальні послуги та про відходи і умовами договору; 2) без додаткової оплати одержувати від виконавця засобами зв'язку, зазначеними в розділі «Реквізити і підписи сторін» цього договору, інформацію про тарифи на послугу, загальну вартість місячного платежу, структуру тарифу, норми надання послуги, порядок надання послуги, графік збирання та перевезення побутових відходів, обсяги зібраних побутових відходів (за видами), обсяги побутових відходів, переданих на місця видалення відходів та/або об'єкти, що здійснюють відновлення відходів, з наведенням коду операції відповідно до Переліку операцій з видалення відходів та Переліку операцій з відновлення відходів, наведених в додатках 1 та 2 до Закону України «Про управління відходами»; 3) на відшкодування збитків та шкоди, завданих його майну та життю або здоров'ю внаслідок неналежного надання або ненадання послуги; 4) на усунення виконавцем виявлених недоліків у наданні послуги у п'ятиденний строк з моменту звернення споживача; 5) на зменшення розміру плати за послугу у разі її ненадання, надання не в повному обсязі або зниження її якості; 6) на несплату вартості послуги за період тимчасової відсутності в житловому приміщенні (іншому об'єкті нерухомого майна) споживача та інших осіб понад 30 календарних днів за умови документального підтвердження такої відсутності; 7) на перевірку обсягу надання та якості послуги в установленому законодавством про житлово-комунальні послуги порядку; 8) складати та підписувати акти-претензії у зв'язку з порушенням правил надання послуги; 9) отримувати без додаткової оплати інформацію про проведені	<u>Розділ 5 «Права та обов'язки споживача»</u> 5.1. Споживач має право на: 5.1.1. Одержання достовірної та своєчасної інформації про послуги з вивезення відходів, зокрема про їх вартість, норми надання послуг і графік вивезення відходів	Відсутність у договорах таких умов може призвести до ущемлення інтересів споживачів, зокрема до: - порушення права споживача на отримання послуги своєчасно та відповідної якості, визначеної законодавством; - порушення права споживача на отримання послуги в порядку, визначеному законодавством, позбавляє споживача права бути детально обізнаним, як то передбачено типовим договором, про загальну вартість місячного платежу, структуру тарифу, порядок надання послуги, щомісячні обсяги зібраних побутових відходів (за видами), щомісячні обсяги різних видів побутових відходів, переданих іншим суб'єктам господарювання на місця видалення відходів або об'єкти відновлення відходів згідно з вимогами чинного законодавства; - порушення права споживача на відшкодування збитків та шкоди, завданих його майну та життю або здоров'ю внаслідок порушення виконавцем свого законодавчо визначеного обов'язку забезпечувати своєчасність і безперервність надання послуги; - порушення прав споживача внаслідок нарахування йому виконавцем необґрунтованої плати за неякісні послуги, за ненадані або ж надані не в повному обсязі послуги та, відповідно, до додаткових фінансових витрат споживача; - нарахування виконавцем необґрунтованої плати в період тимчасової відсутності в житловому приміщенні (іншому об'єкті нерухомого майна) споживача та інших осіб та, відповідно, додаткових фінансових витрат споживача; - порушення права споживача на своєчасне, безперервне отримання послуг належної якості, що може призвести до ущемлення його інтересів;

виконавцем нарахування плати за послугу (з розподілом за періодами та видами нарахувань) та отримані від споживача платежі; 10) на розірвання договору, попередивши про це виконавця не менш як за два місяці до дати розірвання договору, за умови допуску виконавця для здійснення технічного припинення надання послуги; 11) отримувати повну та достовірну інформацію про безпечність об'єктів відновлення побутових відходів		- до звуження кола прав споживача, обмеження способів захисту його порушених прав з боку виконавця та недоотримання коштів у вигляді компенсаційних виплат за отримання послуг неналежної якості; - порушення права споживача на розірвання договірних відносин, зокрема, у зв'язку з порушенням виконавцем умов договору; - уникнення виконавця від обов'язку готувати та укласти із споживачами договори про надання послуг, а також звуження обсягу його інших обов'язків та кола відповідальності внаслідок укладення договору, що був складений без урахування вимог типового договору; - порушення права споживача на розгляд його звернень та здійснення перерахунків розміру плати за послуги в разі їх ненадання, надання не в повному обсязі, несвоєчасно або неналежної якості, а також в інших випадках, визначених договором та, відповідно, додаткових фінансових витрат споживача
п. 13. Виконавець зобов'язується: 1) забезпечувати своєчасність надання, безперервність і відповідну якість послуги згідно із законодавством про житлово-комунальні послуги та про відходи та умовами договору, зокрема шляхом створення системи управління якістю відповідно до національних або міжнародних стандартів; 2) без додаткової оплати надавати в установленому законодавством порядку засобами зв'язку, зазначеними в розділі "Реквізити і підписи сторін" цього договору, необхідну інформацію про тарифи, загальну вартість місячного платежу, структуру тарифу, порядок надання послуги, графік збирання та перевезення побутових відходів, щомісячні обсяги зібраних побутових відходів (за видами), щомісячні обсяги різних видів побутових відходів, переданих іншим суб'єктам господарювання на місця видалення відходів або об'єкти відновлення	<u>Розділ 6 «Права та обов'язки виконавця»</u> 6.2. Виконавець зобов'язується: 6.2.1. Збирати і перевозити відходи спеціально обладнаними для цього транспортними засобами; 6.2.2 Перевозити відходи тільки в спеціально відведені місця чи на об'єкти поводження з побутовими відходами	Відсутність у договорах визначених в Типовому договорі обов'язків виконавця може призвести до: - невиконання виконавцем обов'язку надавати послуги безперервно, своєчасно та відповідної якості, визначеної законодавством; - порушення права споживача на отримання послуги в порядку, визначеному законодавством, позбавляє споживача права бути обізнаним щодо ціни/тарифу, загальної вартості місячного платежу, структури ціни/тарифу, порядку надання послуг, графіку вивезення побутових відходів, щомісячних обсягів зібраних побутових відходів (за типами, що збираються), щомісячних обсягів переданих різних видів побутових відходів іншим суб'єктам господарювання на місця видалення відходів або об'єкти оброблення та утилізації відходів,

відходів, з наведенням коду операції відповідно до Переліку операцій з видалення відходів та Переліку операцій з відновлення відходів, наведених в додатках 1 та 2 до Закону України “Про управління відходами”; 3) розглядати у визначений законодавством строк претензії та скарги споживача і проводити відповідні перерахунки розміру плати за послугу в разі її ненадання, надання не в повному обсязі, несвоєчасно або неналежної якості, а також в інших випадках, визначених договором; 4) вживати заходів до усунення порушень якості послуги у строки, встановлені законодавством про житлово-комунальні послуги; 5) самостійно здійснювати перерахунок вартості послуги за весь період ненадання, надання не в повному обсязі або невідповідної якості, а також сплачувати неустойку (штраф) відповідно до пункту 23 цього договору; 6) своєчасно реагувати на виклики споживача, підписувати акти-претензії, вести облік вимог (претензій) споживача у зв'язку з порушенням порядку надання послуги; 7) своєчасно та власним коштом проводити роботи з усунення виявлених неполадок, пов'язаних з наданням послуги, що виникли з його вини; 8) інформувати споживача про намір зміни тарифів на послугу за видами побутових відходів відповідно до пункту 24 цього договору; 9) укладати договори із суб'єктами господарювання, які здійснюють відновлення та видалення побутових відходів. Якщо виконавцем послуги є адміністратор послуги, він також укладає договори із суб'єктами господарювання, які здійснюють збирання та перевезення побутових відходів; 10) забезпечувати утримання у належному санітарно-технічному стані контейнерів у разі перебування їх у власності суб'єкта господарювання, який здійснює	як то передбачено положеннями Типового договору; - невиконання виконавцем свого обов'язку щодо усунення порушень якості послуг або затягування ним на власний розсуд встановленого законодавством строку вжиття заходів щодо усунення порушень якості послуг, внаслідок чого споживач може бути позбавлений можливості отримання послуг належної якості, що може призвести до ущемлення його інтересів; - невиконання виконавцем свого обов'язку здійснення перерахунку вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або невідповідної якості, а також сплати неустойки (штраф), що може призвести до ущемлення інтересів споживачів у вигляді недоотримання коштів за результатами здійснення перерахунків вартості послуг; необґрунтованих нарахувань та додаткових фінансових витрат споживача; - порушення права споживача на своєчасне та безперервне отримання послуг належної якості, визначеної законодавством, що може призвести до ущемлення його інтересів

збирання та перевезення побутових відходів; 11) забезпечувати ліквідацію звалища змішаних відходів протягом однієї доби з моменту його утворення на контейнерному майданчику через недотримання графіка перевезення, а також невідкладне проведення прибирання в разі розсипання побутових відходів під час завантаження у спеціально обладнаний для цього транспортний засіб; 12) проводити інформаційні кампанії для підвищення обізнаності громадськості з питань запобігання утворенню відходів та забрудненню навколишнього природного середовища.		
<u>«Тариф та порядок оплати послуги»:</u> п. 17. Виконавець формує на підставі норм надання послуги рахунок на оплату послуги та надає споживачеві у строк не пізніше ніж за 10 календарних днів до граничного строку внесення плати за послугу. Рахунок надається на паперовому носії. На вимогу або за згодою споживача рахунок може надаватися в електронній формі, зокрема за допомогою доступу до електронних систем обліку розрахунків споживачів. п. 18. За бажанням споживача оплата послуги може здійснюватися шляхом внесення авансових платежів. Під час здійснення оплати споживач зобов'язаний зазначити розрахунковий період, за який вона здійснюється, та призначення платежу (плата виконавцю, сплата пені, штрафів). У разі коли споживачем не визначено розрахунковий період або за зазначений споживачем період виникла переплата, виконавець має право зарахувати такий платіж (його частину в розмірі переплати) в рахунок заборгованості споживача за минулі розрахункові періоди в разі її наявності, а в разі відсутності такої заборгованості - в рахунок майбутніх платежів споживача починаючи з	<u>Розділ 4 «Оплата послуг»</u> 4.1. Оплата послуг з вивезення ТПВ здійснюється в готівковій та безготівковій формі. 4.2. Тариф за послуги встановлений з розрахунку - 1 ящ. (0,75 м³) - 219, 92 грн.	Відсутність у договорах передбачених Типовим договором умов може призвести до порушення права споживача на оплату послуги в порядку, визначеному законодавством

найближчих до дати здійснення платежу розрахункових періодів. Виконавець не має права зараховувати плату за послугу в рахунок погашення пені, нарахованої споживачу, без згоди споживача. п. 20. у разі тимчасової відсутності в житловому приміщенні (іншому об'єкті нерухомого майна) споживача та інших осіб понад 30 календарних днів споживач має право на несплату вартості послуги за такий період за умови подачі виконавцю заяви та документа, що підтверджує таку відсутність: довідки про фактичне місце проживання; довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи; довідки, що підтверджує тимчасове перебування в лікувально-профілактичних і санітарно-профілактичних закладах; довідки, що підтверджує навчання в іншому місті; довідки, що підтверджує проходження військової служби; довідки, що підтверджує відбування покарання; документів, що підтверджують тимчасове перебування за кордоном.		Відсутність у договорах такої умови може призвести до порушення права споживача на несплату вартості послуг у разі тимчасової відсутності в житловому приміщенні (іншому об'єкті нерухомого майна) споживача та інших осіб понад 30 календарних днів та, відповідно, додаткових фінансових витрат споживача у таких випадках; також відсутність такої умови може призвести до вимагання виконавцем, у разі проведення відповідних перерахунків, документів, не передбачених договором, що може призвести до ущемлення інтересів споживача та понесення ним додаткових фінансових і часових витрат
<u>Розділ «Відповідальність сторін за порушення договору»</u> п.21. Сторони несуть відповідальність за порушення договору відповідно до статті 26 Закону України «Про житлово-комунальні послуги». п. 22. У разі ненадання або надання послуги не в повному обсязі, зниження її якості споживач викликає виконавця послуги (його представника) для перевірки кількості та/або якості наданої послуги. Виконавець зобов'язаний прибути на виклик споживача у строк не пізніше ніж протягом однієї доби з моменту отримання відповідного повідомлення споживача. Акт-претензія складається відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1145	<u>Розділ 7 «Відповідальність сторін за невиконання умов договору»</u> 7.1. Споживач несе відповідальність згідно із законом і цим договором за: 7.1.1. Несвоєчасне внесення плати за послуги, та недотримання графіка; 7.1.2. Невиконання зобов'язань, визначених цим договором і законом; 7.2. Виконавець несе відповідальність за: 7.2.2. Невиконання зобов'язань, визначених цим договором і законом	Відсутність у договорах передбачених Типовим договором умов може призвести до: - зменшення обсягу відповідальності виконавця за порушення договору, порушення права споживача на отримання послуги відповідної якості, визначеної законодавством, що може призвести до ущемлення інтересів споживача; - невиконання, неналежного виконання виконавцем своїх обов'язків, уникнення ним відповідальності за порушення умов договору та вчинення дій, які не передбачені чинним законодавством, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів.

«Про затвердження Порядку проведення перевірки відповідності якості надання деяких комунальних послуг та послуги з управління багатоквартирним будинком параметрам, передбаченим договором про надання відповідних послуг» (Офіційний вісник України, 2019 р., № 4, ст. 133). п. 23. У разі несвоєчасного здійснення платежів споживач зобов'язаний сплатити пеню в розмірі 0,01 відсотка суми боргу за кожен день прострочення. Загальний розмір сплаченої пені не може перевищувати 100 відсотків загальної суми боргу. Нарахування пені починається з першого робочого дня, що настає за останнім днем граничного строку внесення плати за послугу. Пеня не нараховується за умови наявності заборгованості держави за надані населенню пільги та житлові субсидії та/або наявності у споживача заборгованості з оплати праці, підтвердженої належним чином. У разі ненадання послуги, надання її не в повному обсязі або невідповідної якості виконавець здійснює перерахунок вартості послуги, а також сплачує споживачеві неустойку (штраф) у розмірі 0,01 відсотка середньодобової вартості споживання послуги, визначеної за попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12 - за фактичний час споживання послуги), за кожен день ненадання послуги, надання її не в повному обсязі або невідповідної якості (за виключенням нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт або періоду, протягом якого відбувалася ліквідація наслідків аварій або усунення виявлених неполадок, пов'язаних з отриманням послуги, що виникли з вини споживача). Аварійно-відновними роботами є комплекс робіт з ліквідації наслідків аварій, що виникли, а також із запобігання аваріям та аварійним ситуаціям		Невключення до договору вказаних видів відповідальності виконавця може призвести до ущемлення інтересів споживачів у вигляді недоотримання коштів за результатами здійснення перерахунків їх вартості, а також обмеження права споживача на отримання визначеного законодавством розміру неустойки (штрафу)
<u>Розділ «Порядок і умови внесення змін до договору, зокрема щодо тарифу на послугу»</u> п. 24. Внесення змін до цього	Не передбачено	Відсутність визначених Типовим договором умов може призвести до порушення права споживача на внесення змін до договору,

договору здійснюється шляхом укладення сторонами додаткової угоди, якщо інше не передбачено договором. Якщо протягом 30 днів після отримання додаткової угоди про внесення змін до договору виконавець/споживач, який одержав таку угоду від споживача/виконавця, не повідомив про свою відмову від внесення змін до договору та не надав своїх заперечень або протоколу розбіжностей до нього і при цьому виконавець не припинив надання послуги споживачу (споживач вчинив дії, які засвідчують його волю до продовження отримання послуги від цього виконавця (зокрема здійснив оплату наданої послуги), зміни до договору вважаються внесеними у редакції, запропонованій споживачем/виконавцем, якщо інше не передбачено договором. Інформування споживача про намір зміни тарифів на послугу за видами побутових відходів здійснюється виконавцем в порядку, затвердженому Мінінфраструктури. п. 25. У разі прийняття органом місцевого самоврядування рішення про зміну тарифів на послугу за видами побутових відходів виконавець у строк, що не перевищує 15 днів з дати введення їх у дію, повідомляє про це споживачам із зазначенням рішення відповідних органів шляхом розміщення на офіційному веб-сайті виконавця послуги. У разі зміни тарифів протягом строку дії договору нові тарифи застосовуються з моменту їх введення в дію без внесення додаткових змін до договору		надання заперечень або протоколу розбіжностей до нього

- (114) Аналогічні невідповідності містяться також в діючих договорах, укладених КП «Добробут» у 2024-2025 роках з іншими споживачами - фізичними особами (договір від 02.01.2024 б/н, укладений з Драб В.І.; договір від 02.01.2024 б/н з Глух Л.С.; договір від 02.01.2024 б/н з Шаталінім І.М.; договір від 02.01.2024 б/н з Воляр Д.С., договір від 27.02.2025 б/н з Крохмаль І.В.), зокрема, що були надані Відділенню.
- (115) Таким чином, КП «Добробут» в 2024-2025 роках уклало зі споживачами - фізичними особами (населенням) договори «Про надання послуг з вивезення побутових відходів», що є чинними, які не відповідають формі Типового договору з індивідуальним споживачем про надання послуги з управління побутовими відходами, затвердженій Постановою КМУ № 835.

- (116) Водночас, аналіз діючих договорів про надання послуг з вивезення побутових відходів, укладених КП «Добробут» в 2024-2025 роках з фізичними особами-підприємцями та юридичними особами (зокрема, що були надані Відділенню: договір від 01.01.2024 № 1, укладений з ТОВ «РУШ»; договір від 11.01.2024 № 3 з Територіальним центром соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Кривоозерської селищної ради, договір від 23.04.2024 № 1 з ТОВ «Фарматоп»; договір від 17.01.2024 № 1 з ТОВ «Кривоозерський комбікормовий завод», договір від 22.10.2024 № 1 з ТОВ «Вересень плюс», договір від 08.01.2025 № 2 з відділом освіти Кривоозерської селищної ради, договір від 22.01.2025 № 22/01/2025/2 з Головним управлінням Пенсійного фонду України в Миколаївській області, договір від 01.01.2025 б/н з комунальним некомерційним підприємством «Кривоозерська багатопрофільна лікарня» Кривоозерської селищної ради, договір від 01.01.2025 № 2 з Кривоозерською селищною радою, договір від 21.01.2025 № 3 з Центром надання соціальних послуг Кривоозерської селищної ради, договір від 01.02.2025 № 1 з ТОВ «РЕВІВА», договір від 01.01.2025 № 1 з ТОВ «Копілка», договір від 07.01.2025 № 1 з ТОВ Фірма «Брокер Сервіс»), засвідчив наявність аналогічних порушень, але з певними особливостями. Як і у випадку з фізичними особами (населенням), умови договорів із фізичними особами-підприємцями та юридичними особами містять положення, що звужують права споживачів і зменшують відповідальність виконавця.
- (117) Інформація щодо встановлених Відділенням невідповідностей за результатом аналізу, до прикладу, договору від 07.01.2025 № 1, укладеного КП «Добробут» з ТОВ «Фірма «Брокер Сервіс», наведена в Таблиці 3.

Таблиця 3

<i>Умови Типового договору</i>	<i>Умови договору в редакції КП «Добробут»</i>	<i>Наслідки невідповідності умовам Типового договору</i>
<u>Розділ «Вимоги до якості послуги»</u> п. 9: Критеріями якості надання послуги з управління побутовими відходами є дотримання графіка збирання та перевезення побутових відходів, дотримання правил надання послуги та інших вимог законодавства	Не передбачено	Відсутність у договорах такого розділу може призвести до порушення права споживача на отримання послуги належної якості за критеріями, визначеними законодавством (дотримання графіка збирання та перевезення побутових відходів, дотримання правил надання послуги та інших вимог законодавства)
<u>Розділ «Права та обов'язки Споживача»</u> п. 10 Споживач має право: 1) одержувати своєчасно та належної якості послугу згідно із законодавством про житлово-комунальні послуги та про відходи і умовами договору; 2) без додаткової оплати одержувати від виконавця засобами зв'язку, зазначеними в розділі «Реквізити і підписи сторін» цього договору, інформацію про тарифи на послугу, загальну вартість місячного платежу, структуру тарифу, норми надання послуги, порядок надання послуги, графік збирання та перевезення побутових відходів, обсяги зібраних побутових відходів (за видами),	Не передбачено	Відсутність у договорах передбачених Типовим договором умов може призвести до ущемлення інтересів споживачів, зокрема, до: - порушення права споживача на отримання послуги своєчасно та відповідної якості, визначеної законодавством; - нарахування виконавцем необґрунтованої плати в період тимчасової відсутності в житловому приміщенні (іншому об'єкті нерухомого майна) споживача та інших осіб та, відповідно, додаткових фінансових витрат споживача; - порушення права споживача на своєчасне, безперервне отримання

обсяги побутових відходів, переданих на місця видалення відходів та/або об'єкти, що здійснюють відновлення відходів, з наведенням коду операції відповідно до Переліку операцій з видалення відходів та Переліку операцій з відновлення відходів, наведених в додатках 1 та 2 до Закону України «Про управління відходами»; 3) на відшкодування збитків та шкоди, завданих його майну та життю або здоров'ю внаслідок неналежного надання або ненадання послуги; 4) на усунення виконавцем виявлених недоліків у наданні послуги у п'ятиденний строк з моменту звернення споживача; 5) на зменшення розміру плати за послугу у разі її ненадання, надання не в повному обсязі або зниження її якості; 6) на несплату вартості послуги за період тимчасової відсутності в житловому приміщенні (іншому об'єкті нерухомого майна) споживача та інших осіб понад 30 календарних днів за умови документального підтвердження такої відсутності; 7) на перевірку обсягу надання та якості послуги в установленому законодавством про житлово-комунальні послуги порядку; 8) складати та підписувати акти-претензії у зв'язку з порушенням правил надання послуги; 9) отримувати без додаткової оплати інформацію про проведені виконавцем нарахування плати за послугу (з розподілом за періодами та видами нарахувань) та отримані від споживача платежі; 10) на розірвання договору, попередивши про це виконавця не менш як за два місяці до дати розірвання договору, за умови допуску виконавця для здійснення технічного припинення надання послуги; 11) отримувати повну та достовірну інформацію про безпечність об'єктів відновлення побутових відходів		послуг належної якості, що може призвести до ущемлення його інтересів; - до звуження кола прав споживача, обмеження способів захисту його порушених прав з боку виконавця та недоотримання коштів у вигляді компенсаційних виплат за отримання послуг неналежної якості; - порушення права споживача на розірвання договірних відносин, зокрема, у зв'язку з порушенням виконавцем умов договору; - уникнення виконавця від обов'язку готувати та укладати із споживачами договори про надання послуг, а також звуження обсягу його інших обов'язків та кола відповідальності внаслідок укладення договору, що був складений без урахування вимог типового договору; - порушення права споживача на розгляд його звернень та здійснення перерахунків розміру плати за послуги в разі їх ненадання, надання не в повному обсязі, несвоєчасно або неналежної якості, а також в інших випадках, визначених договором та, відповідно, додаткових фінансових витрат споживача Застосування пункту 4.3.6 в редакції виконавця може призвести до порушення прав споживача внаслідок нарахування йому виконавцем необґрунтованої плати за неякісні послуги та, відповідно, до додаткових фінансових витрат споживача

п. 13. Виконавець зобов'язується: 1) забезпечувати своєчасність надання, безперервність і відповідну якість послуги згідно із законодавством про житлово-комунальні послуги та про відходи та умовами договору, зокрема шляхом створення системи управління якістю відповідно до національних або міжнародних стандартів; 2) без додаткової оплати надавати в установленому законодавством порядку засобами зв'язку, зазначеними в розділі “Реквізити і підписи сторін” цього договору, необхідну інформацію про тарифи, загальну вартість місячного платежу, структуру тарифу, порядок надання послуги, графік збирання та перевезення побутових відходів, щомісячні обсяги зібраних побутових відходів (за видами), щомісячні обсяги різних видів побутових відходів, переданих іншим суб'єктам господарювання на місця видалення відходів або об'єкти відновлення відходів, з наведенням коду операції відповідно до Переліку операцій з видалення відходів та Переліку операцій з відновлення відходів, наведених в додатках 1 та 2 до Закону України “Про управління відходами”; 3) розглядати у визначений законодавством строк претензії та скарги споживача і проводити відповідні перерахунки розміру плати за послугу в разі її ненадання, надання не в повному обсязі, несвоєчасно або неналежної якості, а також в інших випадках, визначених договором; 4) вживати заходів до усунення порушень якості послуги у строки, встановлені законодавством про житлово-комунальні послуги; 5) самостійно здійснювати перерахунок вартості послуги за весь період ненадання, надання не в повному обсязі або невідповідної якості, а також сплачувати неустойку (штраф) відповідно до пункту 23 цього договору; б) своєчасно реагувати на виклики споживача, підписувати акти-претензії, вести облік вимог	<u>Розділ 2 «Обов'язки Замовника та Виконавця»</u> 2.2. Виконавець зобов'язується: 2.2.1. Виконувати роботи в повному об'ємі, якісно та в строк, відповідно до цього Договору; 2.2.2. При виконанні робіт дотримуватись вимог з техніки безпеки, охорони праці; 2.2.3. Повідомляти Замовника на його вимогу про перебіг виконання робіт; 2.2.4. негайно повідомляти Замовника про наявність непередбачених обставин, які перешкоджають здійсненню Виконавцем своїх зобов'язань за цим Договором; 2.2.5. Протягом 10 (десяти) календарних днів з моменту виконання робіт оформлювати, підписувати та надавати Замовнику акт приймання-передачі виконаних робіт; 2.2.6. Нести інші обов'язки, передбачені цим Договором.	Відсутність у договорах визначених в Типовому договорі обов'язків виконавця може призвести до: - невиконання виконавцем обов'язку надавати послуги безперервно, своєчасно та відповідної якості, визначеної законодавством; - порушення права споживача на отримання послуги в порядку, визначеному законодавством, позбавляє споживача права бути обізнаним щодо ціни/тарифу, загальної вартості місячного платежу, структури ціни/тарифу, порядку надання послуг, графіку вивезення побутових відходів, щомісячних обсягів зібраних побутових відходів (за типами, що збираються), щомісячних обсягів переданих різних видів побутових відходів іншим суб'єктам господарювання на місця видалення відходів або об'єкти оброблення та утилізації відходів, як то передбачено положеннями Типового договору; - невиконання виконавцем свого обов'язку щодо усунення порушень якості послуг або затягування ним на власний розсуд встановленого законодавством строку вжиття заходів щодо усунення порушень якості послуг, внаслідок чого споживач може бути позбавлений можливості отримання послуг належної якості, що може призвести до ущемлення його інтересів; - невиконання виконавцем свого обов'язку здійснення перерахунку вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або невідповідної якості, а також сплати неустойки (штраф), що може призвести до ущемлення інтересів споживачів у вигляді недоотримання коштів за результатами здійснення перерахунків вартості послуг;

(претензій) споживача у зв'язку з порушенням порядку надання послуги; 7) своєчасно та власним коштом проводити роботи з усунення виявлених неполадок, пов'язаних з наданням послуги, що виникли з його вини; 8) інформувати споживача про намір зміни тарифів на послугу за видами побутових відходів відповідно до пункту 24 цього договору; 9) укладати договори із суб'єктами господарювання, які здійснюють відновлення та видалення побутових відходів. Якщо виконавцем послуги є адміністратор послуги, він також укладає договори із суб'єктами господарювання, які здійснюють збирання та перевезення побутових відходів; 10) забезпечувати утримання у належному санітарно-технічному стані контейнерів у разі перебування їх у власності суб'єкта господарювання, який здійснює збирання та перевезення побутових відходів; 11) забезпечувати ліквідацію звалища змішаних відходів протягом однієї доби з моменту його утворення на контейнерному майданчику через недотримання графіка перевезення, а також невідкладне проведення прибирання в разі розсипання побутових відходів під час завантаження у спеціально обладнаний для цього транспортний засіб; 12) проводити інформаційні кампанії для підвищення обізнаності громадськості з питань запобігання утворенню відходів та забрудненню навколишнього природного середовища.		необґрунтованих нарахувань та додаткових фінансових витрат споживача; - порушення права споживача на своєчасне та безперервне отримання послуг належної якості, визначеної законодавством, що може призвести до ущемлення його інтересів
<u>«Тариф та порядок оплати послуги»:</u> п. 17. Виконавець формує на підставі норм надання послуги рахунок на оплату послуги та надає споживачеві у строк не пізніше ніж за 10 календарних днів до граничного строку внесення плати за послугу. Рахунок надається на паперовому носії. На вимогу або за згодою споживача рахунок може надаватися в	<u>Розділ 3 «Вартість та порядок розрахунків»:</u> 3.1. Всі розрахунки між Сторонами здійснюються в гривні. 3.2. Зміна вартості робіт за цим Договором встановлюється в додаткових угодах до цього Договору. 3.3. Загальна вартість Договору	Відсутність у договорах передбачених Типовим договором умов може призвести до: - порушення права споживача на оплату послуги в порядку, визначеному законодавством; - порушення права споживача на несплату вартості послуг у разі тимчасової відсутності в житловому приміщенні (іншому

електронній формі, зокрема за допомогою доступу до електронних систем обліку розрахунків споживачів. п. 18. За бажанням споживача оплата послуги може здійснюватися шляхом внесення авансових платежів. Під час здійснення оплати споживач зобов'язаний зазначити розрахунковий період, за який вона здійснюється, та призначення платежу (плата виконавцю, сплата пені, штрафів). У разі коли споживачем не визначено розрахунковий період або за зазначений споживачем період виникла переплата, виконавець має право зарахувати такий платіж (його частину в розмірі переплати) в рахунок заборгованості споживача за минулі розрахункові періоди в разі її наявності, а в разі відсутності такої заборгованості - в рахунок майбутніх платежів споживача починаючи з найближчих до дати здійснення платежу розрахункових періодів. Виконавець не має права зараховувати плату за послугу в рахунок погашення пені, нарахованої споживачу, без згоди споживача. п. 20. у разі тимчасової відсутності в житловому приміщенні (іншому об'єкті нерухомого майна) споживача та інших осіб понад 30 календарних днів споживач має право на несплату вартості послуги за такий період за умови подачі виконавцю заяви та документа, що підтверджує таку відсутність: - довідки про фактичне місце проживання; - довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи; - довідки, що підтверджує тимчасове перебування в лікувально-профілактичних і санітарно-профілактичних закладах; - довідки, що підтверджує навчання в іншому місті; - довідки, що підтверджує проходження військової служби; - довідки, що підтверджує відбування покарання; - документів, що підтверджують тимчасове перебування за кордоном.	дорівнює загальній фактичній вартості всіх робіт, що надані Виконавцем Замовнику за весь час дії цього Договору. 3.4. Замовник здійснює оплату виконаних робіт у безготівковому порядку шляхом перерахування грошових коштів на поточний рахунок Виконавця на протязі 30 календарних днів з моменту підписання акту виконаних робіт. 3.5. Вартість становить 285,89 грн. в т.ч. ПДВ за 1 ящик (0, 75 куб. метр).	об'єкті нерухомого майна) споживача та інших осіб понад 30 календарних днів та, відповідно, додаткових фінансових витрат споживача у таких випадках; - вимагання виконавцем, у разі проведення відповідних перерахунків, документів, не передбачених договором, що може призвести до ущемлення інтересів споживача та понесення ним додаткових фінансових і часових витрат

<u>Розділ «Відповідальність сторін за порушення договору»</u> п.21. Сторони несуть відповідальність за порушення договору відповідно до статті 26 Закону України «Про житлово-комунальні послуги». п. 22. У разі ненадання або надання послуги не в повному обсязі, зниження її якості споживач викликає виконавця послуги (його представника) для перевірки кількості та/або якості наданої послуги. Виконавець зобов'язаний прибути на виклик споживача у строк не пізніше ніж протягом однієї доби з моменту отримання відповідного повідомлення споживача. Акт-претензія складається відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1145 «Про затвердження Порядку проведення перевірки відповідності якості надання деяких комунальних послуг та послуги з управління багатоквартирним будинком параметрам, передбаченим договором про надання відповідних послуг» (Офіційний вісник України, 2019 р., № 4, ст. 133). п. 23. У разі несвоєчасного здійснення платежів споживач зобов'язаний сплатити пеню в розмірі 0,01 відсотка суми боргу за кожен день прострочення. Загальний розмір сплаченої пені не може перевищувати 100 відсотків загальної суми боргу. Нарахування пені починається з першого робочого дня, що настає за останнім днем граничного строку внесення плати за послугу. Пеня не нараховується за умови наявності заборгованості держави за надані населенню пільги та житлові субсидії та/або наявності у споживача заборгованості з оплати праці, підтвердженої належним чином. У разі ненадання послуги, надання її не в повному обсязі або невідповідної якості виконавець здійснює перерахунок вартості послуги, а також сплачує споживачеві неустойку (штраф) у розмірі 0,01 відсотка середньодобової вартості споживання послуги, визначеної за попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12 - за	<u>Розділ 5 «Відповідальність сторін»</u> 5.1. У випадку порушення Виконавцем терміну виконання робіт, Виконавець сплачує на користь Замовника пеню у розмірі 0,5% від суми вартості прострочених робіт за кожний день прострочення. 5.2. У випадку прострочення Замовником розрахунку за виконані роботи, Замовник сплачує Виконавцю пеню у розмірі подвійної облікової ставки НБУ, яка діяла протягом періоду, за який нараховується пеня, від суми простроченого платежу за кожний день прострочення. 5.3. Сторони домовились, що у разі порушення постачальником порядку складання податкової накладної/розрахунку коригування та термінів їх реєстрації у Єдиному реєстрі податкових накладних, встановлених Податковим кодексом України, або вчинення інших дій чи бездіяльності, в результаті чого покупець не отримає права на податковий кредит, постачальник сплачує покупцю штраф у розмірі 20% від вартості товару, зазначеної в такій податковій накладній/розрахунку коригування. Якщо у подальшому така податкова накладна/розрахунок коригування буде зареєстрована постачальником, покупець зобов'язується повернути постачальнику кошти, сплачені останнім за цим пунктом договору; У разі порушення покупцем порядку та термінів реєстрації розрахунку коригування у Єдиному реєстрі податкових накладних (якщо обов'язок такої реєстрації відповідно до вимог Податкового кодексу України покладено на покупця), в результаті чого постачальник не отримає права на коригування податкового зобов'язання,	Відсутність у договорах передбачених Типовим договором умов може призвести до: - зменшення обсягу відповідальності виконавця за порушення договору, порушення права споживача на отримання послуги відповідної якості, визначеної законодавством, що може призвести до ущемлення інтересів споживача; - невиконання, неналежного виконання виконавцем своїх обов'язків, уникнення ним відповідальності за порушення умов договору та вчинення дій, які не передбачені чинним законодавством, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів. Невключення до договору вказаних у Типовому договорі видів відповідальності виконавця може призвести до ущемлення інтересів споживачів у вигляді недоотримання коштів за результатами здійснення перерахунків їх вартості, а також обмеження права споживача на отримання визначеного законодавством розміру неустойки (штрафу)

фактичний час споживання послуги), за кожен день ненадання послуги, надання її не в повному обсязі або невідповідної якості (за виключенням нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт або періоду, протягом якого відбувалася ліквідація наслідків аварій або усунення виявлених неполадок, пов'язаних з отриманням послуги, що виникли з вини споживача). Аварійно-відновними роботами є комплекс робіт з ліквідації наслідків аварій, що виникли, а також із запобігання аваріям та аварійним ситуаціям	покупець сплачує постачальнику штраф у розмірі 20 % від вартості товару, зазначеної в такому розрахунку коригування. Якщо у подальшому такий розрахунок коригування буде зареєстрований покупцем, постачальник зобов'язується повернути покупцю кошти, сплачені останнім за даним пунктом договору. Виконавець зобов'язаний зареєструвати податкову накладну та накладних (ЄРПН) у строк до податкової накладної в Єдиному реєстрі податкових накладних (ЄРПН) у строк, вказаний в п. 201.10 статті 201 розділу 5 ПДВ ПКУ. Відповідальність за належне виконання умов цього пункту в повному обсязі несе Виконавець.	
<u>Розділ «Порядок і умови внесення змін до договору, зокрема щодо тарифу на послугу»</u> п. 24. Внесення змін до цього договору здійснюється шляхом укладення сторонами додаткової угоди, якщо інше не передбачено договором. Якщо протягом 30 днів після отримання додаткової угоди про внесення змін до договору виконавець/споживач, який одержав таку угоду від споживача/виконавця, не повідомив про свою відмову від внесення змін до договору та не надав своїх заперечень або протоколу розбіжностей до нього і при цьому виконавець не припинив надання послуги споживачу (споживач вчинив дії, які засвідчують його волю до продовження отримання послуги від цього виконавця (зокрема здійснив оплату наданої послуги), зміни до договору вважаються внесеними у редакції, запропонованій споживачем/виконавцем, якщо інше не передбачено договором. Інформування споживача про намір зміни тарифів на послугу за видами побутових відходів здійснюється виконавцем в порядку, затвердженому Мінінфраструктури.	Не передбачено	Відсутність у договорах передбачених Типовим договором умов може призвести до порушення права споживача на внесення змін до договору, надання заперечень або протоколу розбіжностей до нього

п. 25. У разі прийняття органом місцевого самоврядування рішення про зміну тарифів на послугу за видами побутових відходів виконавець у строк, що не перевищує 15 днів з дати введення їх у дію, повідомляє про це споживачам із зазначенням рішення відповідних органів шляхом розміщення на офіційному веб-сайті виконавця послуги. У разі зміни тарифів протягом строку дії договору нові тарифи застосовуються з моменту їх введення в дію без внесення додаткових змін до договору		
<u>Строк дії договору, порядок і умови продовження його дії та розірвання</u> п. 30. Якщо за 30 днів до закінчення строку дії цього договору жодна із сторін не повідомить письмово іншій стороні про відмову від договору, договір вважається продовженим на черговий однорічний строк. п. 31. Цей договір може бути розірваний у разі прийняття рішення співвласниками щодо зміни моделі договірних відносин відповідно до статті 14 Закону України “Про житлово-комунальні послуги”. п. 32. Припинення дії цього договору не звільняє сторони від обов’язку виконання зобов’язань, які на дату такого припинення залишилися невиконаними. п. 33. У разі зміни даних, зазначених у розділі “Реквізити та підписи сторін” цього договору, сторона письмово повідомляє про це іншій стороні у семиденний строк з дати настання змін.	<u>Розділ 7 «Прикінцеві положення»</u> Усі наведені умови не передбачені, поряд з цим у договорах наявна така умова, зокрема: п. 7.1. Якщо за 10 днів до закінчення терміну дії цього Договору від жодної Сторони не надійде повідомлення про припинення його чинності, Договір вважається продовжений Сторонами на кожен наступний рік	Відсутність у договорах передбачених Типовим договором умов може призвести до: - порушення права споживача бути попередженим про про відмову від договору у строки, встановлені законодавством (30 днів); - уникнення виконавцем обов’язку виконання зобов’язань, які на дату такого припинення договору залишилися невиконаними; - порушення права споживача бути обізнаним щодо зміни реквізитів виконавця (наприклад, місцезнаходження, розрахункових реквізитів, тощо)

(118) Таким чином, КП «Добробут» у 2024-2025 роках уклало зі споживачами - фізичними особами-підприємцями та юридичними особами договори про надання послуг з вивезення побутових відходів, що є чинними, які не відповідають Типовому договору з індивідуальним споживачем про надання послуги з управління побутовими відходами, затвердженому Постановою КМУ № 835.

(119) Відсутність у договорах умов, якими визначено коло прав споживача, унеможливило їх реалізацію споживачем у порядку, визначеному законодавством, що може призвести, зокрема, до порушення права споживача на своєчасне, безперервне отримання послуги належної якості, ускладнити споживачу доведення факту порушення виконавцем порядку надання

послуги, отримання споживачем від виконавця перерахунку вартості послуги за весь період її ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості. Крім того, це може призвести до нарахування виконавцем необґрунтованої плати та, відповідно, додаткових фінансових витрат споживача, що може призвести до ущемлення його інтересів.

- (120) Водночас, відсутність у договорах умов, які визначають коло обов'язків виконавця та його відповідальності, може призвести до невиконання, неналежного виконання (тобто, виконання з порушення умов, визначених змістом договору) виконавцем своїх обов'язків, уникнення ним відповідальності за порушення умов договору та вчинення дій, непередбачених чинним законодавством.
- (121) Відповідно до положень статті 179 ГК України, яка визначає загальні умови укладання договорів, що породжують господарські зобов'язання, Кабінет Міністрів України, уповноважені ним або законом органи виконавчої влади, державні органи та органи державної влади можуть рекомендувати суб'єктам господарювання орієнтовні умови господарських договорів (примірні договори), а у визначених законом випадках - затверджувати типові договори. При укладенні господарських договорів сторони можуть визначати зміст договору на основі, зокрема типового договору, затвердженого Кабінетом Міністрів України, чи у випадках, передбачених законом, іншим державним органом або органом державної влади, коли сторони не можуть відступати від змісту типового договору, але мають право конкретизувати його умови.
- (122) Статтею 184 ГК України регламентовано, зокрема, що укладення господарських договорів на основі типових договорів повинно здійснюватися з додержанням умов, передбачених статтею 179 цього Кодексу, не інакше як шляхом викладення договору у вигляді єдиного документа та відповідно до правил, встановлених нормативно-правовими актами щодо застосування типового договору.
- (123) З огляду на зазначене, КП «Добробут» повинно укладати зі споживачами договори про надання послуги з управління побутовими відходами, зокрема, в частині збирання та перевезення побутових відходів, відповідно до типових договорів, не відступаючи від їх змісту, тобто не зменшуючи обсягів прав споживача, обов'язків виконавця та його відповідальності за порушення умов договору.
- (124) Дії КП «Добробут», які полягають в укладенні в 2024-2025 роках зі споживачами (індивідуальними споживачами: фізичними та юридичними особами) договорів «Про надання послуг з вивезення побутових відходів», які є чинними, та не відповідають умовам типового договору, можуть призвести до ущемлення прав та інтересів споживачів.

7. Антиконтурентні наслідки дій КП «Добробут»

- (125) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монополюним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монополюне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (126) Унаслідок укладення в 2024-2025 роках зі споживачами договорів «Про надання послуг з вивезення побутових відходів», які не відповідають умовам типового договору, зменшилися обсяги прав споживачів, обов'язків виконавця та його відповідальності за порушення умов цих договорів, що може призвести до порушення прав та ущемлення інтересів споживачів.
- (127) Така поведінка КП «Добробут» є можливою лише внаслідок відсутності вибору для споживачів інших виконавців послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів.
- (128) З огляду на зазначене, завдяки ринковій владі КП «Добробут» має можливість нав'язувати споживачам умови договорів, які не передбачені нормами чинного законодавства, для

можливості отримання послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів, що, в тому числі, може мати наслідком обмеження прав та ущемлення інтересів споживачів послуги.

- (129) Така поведінка притаманна саме монопольному утворенню, оскільки у взаємовідносинах із суб'єктом господарювання, який має монополю владу, споживачі його послуг знаходяться з ним у нерівних умовах, змушені погоджуватись на всі вимоги та умови для можливості отримання послуг та фактично позбавлені захисту своїх прав та законних інтересів.

8. Неможливість вчинення КП «Добробут» дій за умов існування значної конкуренції на ринку

- (130) Наявність у суб'єкта господарювання монопольного (домінуючого) становища на ринку не є протиправним, однак такий суб'єкт господарювання має усвідомлювати можливість певного обмеження своєї діяльності з точки зору дотримання законодавства про захист економічної конкуренції, визначати свою поведінку на основі пріоритету прав споживачів та у будь-якому разі не створювати умови, які породжують або можуть породжувати порушення їх прав та ущемлення інтересів.
- (131) Дії КП «Добробут» були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів, оскільки КП «Добробут», відчуваючи конкурентний тиск, прагнуло б задля утримання споживачів укладати договори у відповідності до чинного законодавства, а споживачі, у разі незадоволення умовами договорів, мали б змогу обрати інше підприємство – надавача відповідних послуг.

9. Висновки

- (132) Відповідно до частини третьої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (133) Зловживання монопольним (домінуючим) становищем відповідно до пункту 2 статті 50 цього Закону визнається порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (134) Ураховуючи, що КП «Добробут» на ринку послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів в період з 15.06.2023 року по квітень 2025 року в територіальних (географічних) межах смт Криве Озеро Первомайського району Миколаївської області мало ознаки монопольного (домінуючого) становища, дії КП «Добробут», які полягають в укладенні в 2024-2025 роках зі споживачами договорів «Про надання послуг з вивезення побутових відходів», які не відповідають умовам Типового договору з індивідуальним споживачем про надання послуги з управління побутовими відходами, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2023 № 835 «Про затвердження Правил надання послуги з управління побутовими відходами та типових договорів про надання послуги з управління побутовими відходами», містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів.
- (135) Згідно з частиною першою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи Антимонопольного комітету України мають право надавати рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням стосовно припинення дій,

які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють.

Ураховуючи наведене, з метою припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, керуючись пунктом 10 частини п'ятої статті 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», частиною першою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», підпунктом 13 частини першої пункту 3 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, зі змінами та доповненнями, адміністративна колегія Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

комунальному підприємству «Добробут» Кривоозерської селищної ради (ідентифікаційний код юридичної особи «Інформація з обмеженим доступом») припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, викладені у цих рекомендаціях, зокрема, шляхом:

- укладення зі споживачами договорів про надання послуги з управління побутовими відходами у відповідності до вимог типових договорів про надання послуги з управління побутовими відходами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2023 № 835 «Про затвердження Правил надання послуги з управління побутовими відходами та типових договорів про надання послуги з управління побутовими відходами»;

- інформування споживачів, з якими укладено договори «Про надання послуг з вивезення побутових відходів», умови яких не відповідають типовим договорам, про можливість переукладання та/або внесення змін у відповідності до типових договорів.

Зазначаємо, що згідно з частиною другою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органом, якому вони надані.

Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається.

Про результати розгляду рекомендацій необхідно повідомити Південне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України **упродовж трьох місяців з дня їх отримання** з наданням документів, підтверджуючих виконання рекомендацій.

Голова Колегії

Андрій БОРИСЕНКО